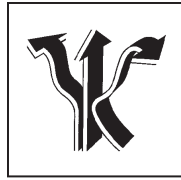

Міжрегіональна Академія управління персоналом
Українсько-Азербайджанський інститут соціальних наук
і самоврядування Г. А. Алієва
Міжнародна Кадрова Академія
ГО “Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління”
Всеукраїнська Академія наук публічного управління

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 4

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Українське суспільство: контури інновацій”
м. Київ, МАУП, 30 березня 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 2 від 22.02.17)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 4: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Українське суспільство:
контури інновацій”, 30 березня 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова)
[та ін.]. — 2017. — 348 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Вавренюк Сергій Анатолійович Державне регулювання соціальної сфери в умовах фінансової кризи на основі європейського досвіду.....	110
Вакуліч Тетяна Михайлівна Вплив соціальних факторів на формування невротичних розладів	113
Гайдукевич Геннадій Анатольевич Децентралізація: восток України.....	116
Гайдученко Світлана Олександрівна Соціокультурний аспект модернізації державного управління	120
Гатіатулліна Ольга Вікторівна Проблеми молоді як одна із сучасних соціальних проблем в Україні	123
Глушко Лариса Олексіївна Компетентністний концепт як сучасна основоположна ідея розвитку впевненості в собі у процесі соціалізації школярів.....	126
Головченко Валентин Васильович Державна (українська) мова як тема політико-правових дискусій	129
Гордієнко Михайло Григорович, Медвідь Федір Михайлович Інноваційне мислення як вимога соціального розвитку	132
Грабовенко Наталія Валеріївна Деінституціалізація дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в контексті соціальної політики.....	136
Дікареєв Олександр Іванович Неокласична модель політичного дослідження справедливості світового розвитку в триаді: “політичний процес — зміни політичного режиму — політичні актори, інститути, правові механізми та норми”	139
Дмитренко Тетяна Леонідівна Розвиток інформаційних систем як шлях до прозорості вексельного ринку.....	146
Довбик Катерина Сергіївна, Філіппов Михайло Іванович Сучасні тенденції розвитку системи управління інноваційними процесами на державних підприємствах в умовах економічної кризи.....	148
Дорошенко Володимир Сергійович Особливості дослідження соціальної політики як суспільного інституту.....	150
Дорошенко Лідія Степанівна Вплив організаційної культури підприємства на формування трудового потенціалу	153
Євсюкова Оксана Володимирівна Застосування інституціонального підходу у системі сервісного публічного управління	155
Захожай Костянтин Валерійович Вплив бюджетного процесу на соціальні проблеми сьогодення.....	157
Згалат-Лозинська Любов Олександрівна Проблема молодіжного безробіття та шляхи її вирішення.....	160
Калина Алла Василівна Мотивація персоналу як складова соціально-трудових відносин	163

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ ФАКТОРІВ НА ФОРМУВАННЯ НЕВРОТИЧНИХ РОЗЛАДІВ

У сучасний період, особливо в умовах кризи у суспільстві, відзначається неухильне зростання неспсихотичних форм психічної патології, в основному за рахунок збільшення захворюваності невротичними розладами. Невротичні розлади сучасності в умовах патоморфозу характеризуються резистентністю, затяжним перебігом, призводять до формування, не тільки тимчасової, а й стійкої втрати працездатності. Незважаючи на те, що кількість по більшій частині емпіричних досліджень, присвячених вивченню психологічних наслідків перебування людини в травматичній ситуації, за останні роки швидко збільшується, багато теоретико-методологічних аспектів цієї проблеми залишаються або невирішеними, або дискусійними.

В Україні, зокрема, спостерігається зростання кількості невротичних порушень, зумовлених: безперервними бойовими діями, що відбуваються на сході України; політичною нестабільністю, загальним гальмуванням економічного зростання, що загрожує подальшим зростанням безробіття і падінням рівня життя населення; змінами виробничих відносин, соціально-психологічних стереотипів і цінностей в умовах ринкових перетворень.

До теперішнього часу встановлено, що в генезі невротичної хвороби основне значення належить макро- та мікросоціальним факторам, які набувають якості психогенів (тобто стають етіопатогенетичними чинниками) або сприяють розвитку захворювань. Але в умовах сучасного патоморфозу відбулися певні зміни в оцінці соціальних факторів та їх ролі і значення в процесі соціальної адаптації та відновленні якості життя. Без визначення характеристик соціальних факторів в генезі невротичної хвороби неможлива оцінка значущості їхнього впливу на виникнення і розвиток захворювання та ефективність психокорекційних заходів. Усе вище означене зумовлює необхідність комплексного вивчення впливу соціальних чинників на патогенез невротичних розладів.

Результати вивчення закономірностей клінічних факторів на особливості розвитку невротичних розладів у залежності від впливу мікросоціальних та макросоціальних чинників показало їх певну специфіку. Аналіз клінічних проявів виявив, що серед осіб з невротичними розладами у 27,3 % спостерігався астеничний синдром, астено-депресивний синдром — у 34,1 % та астено-іпохондричний — у 38,6 %. Аналізуючи вплив соціальних факторів, виявлено що, найчастіше з макросоціальних факторів зустрічалися: відсутність перспективи у 40,9 %, безробіття у 34,1 %, вимушена міграція у 29,5 %, загроза безробіття у 27,3 %, міжособистісні конфлікти у виробничому колективі у 22,7 %. Дані макросоціальні фактори вплинули на відреагування в певних умовах, порушили основу індивідуальної адаптації до несприятливих психічних факторів, викликали порушення комунікативних відносин (головним чином у вигляді невротичних розладів). Мікросоціальними факторами найчастішими у осіб з невротичними розладами були такі: погіршення матеріально-побутових умов — 29,5 %, сімейні конфлікти та особистісні захворювання — 27,3 %, матеріальна

скрута — 25 %, вимушені зміни в сімейному статусі (поїздки за кордон, тимчасові розлучення) — 18,2 %. Особливості життя та здатність виживати і нормально функціонувати в таких умовах, нерідко ворожих до біологічної та психологічної природи призводить до вимушеного пристосування, яке небажане, але спочатку уявляється можливим. Насправді не може бути істинною адаптацією до навколишніх умов і фактично нерідко досягається ціною невротичних розладів.

В результаті дослідження осіб з невротичними розладами спостерігалась емоційна напруженість, виражена потреба у фізичному та психологічному спокої та розслабленні, виникала просто крайня та невідкладна необхідність у всьому, що може принести задоволення та спокій, зниження працездатності через фізичну астенію, пасивна пригніченість. Аналізуючи обстежених родичів осіб з невротичними розладами, визначено, що у даній групі обстежених визначалася напруженість, потреба у спокої та розслабленні. Родичі відчували психологічні напруження та збудження, потяг звільнитися від надмірного подразнення, потребу у розвантаженні та полегшенні. Виявлено, що більшість родичів (56,8 %), відчували внутрішній неспокій, страх (перед залежністю, примусом, страх перед втратою, простором, спустошенням, обмеженнями). Родичі осіб з невротичними розладами подавляють незадоволеність, яка виявляється у надмірній чутливості, подразливості, надмірній нетерпимості, все це потребує вольового напруження. Терпима готовність до компромісів — тільки видається, спостерігається вимушена пристосованість, а реакцією самозахисту є відмежування особистісної емоційної сфери.

Встановлено, що досліджувані з невротичними розладами, мають властивість реагувати на різноманітні стреси підвищеним рівнем особистісної та реактивної тривожності, неприємними переживаннями, стурбованістю, неспокоєм, порушенням вегетативної нервової системи. При дослідженні їх встановлено, що у 56,8 % родичів високий та помірний рівень реактивної тривожності, а у 63,3 % — високий та помірний рівень особистісної тривожності. Тривога родичів у цій групі характеризується різною інтенсивністю, наявністю усвідомлених неприємних переживань, що виникають як реакція на стреси, частіше соціально-психологічного характеру. Виявилось, що у осіб з невротичними розладами вираженими є: потреба в емоційній теплоті (100 %), травматичний невроз (100 %), потреба відчувати себе захищеною (99,1 %), агресія направлена на себе (98,5 %), страх (96,3 %), тривожність та бажання контролювати її (94,6 %), занепокоєння (83,6 %), сексуальні проблеми (79,6 %), зниження загального фону настрою (76,5 %), залежність від інших (78,5 %), чутливість (75,9 %), депресивні реакції (65,7 %), агресія направлена на інших (59,6 %), відчуження від дійсності (56,4 %), пильність (54,2 %); найменше виражені: ворожість (33,5 %), гнів (16,3 %).

Аналізуючи дані анкети, у групах осіб з невротичними розладами та їхніх родичів, виявлено що вказівки на певні фактори у родичів та пацієнтів, які привели до захворювання на неврастенію, співпадають. Такими факторами виявилися: створення загрози майбутньому, погіршення умов проживання, погіршення якості харчування, матеріальні труднощі, проблеми в суспільстві. Найбільша розбіжність спостерігалась при порівнянні таких факторів: погіршення дружніх відносин, зменшення спілкування за межами дому, погіршення дозвілля, погіршення взаєморозуміння. Оцінка родичів відрізнялася, вони не надавали такого великого значення міжособистісному спілкуванню і не пов'язували погіршення дружніх відносин, зменшення спілкування із розвитком невротичного захворювання. Отже, при профілактиці невротичних розладів слід враховувати наступні чинники неврозогенезу: мікросоціальні (погіршення матеріально-побутових умов, сімейні конфлікти, вимушена міграція, служ-

бові конфлікти, хвороби близьких, смерть рідних та близьких), макросоціальні (безробіття, відсутність перспективи, негативний вплив засобів масової інформації).

Джерела

1. Абдурахманов Р. А. Психологические проблемы послевоенной адаптации / Р. А. Абдурахманов // Психологический журнал. — 1992. — Т. 13. — № 1. — С. 131–134.
2. Калмыкова Е. С. Особенности психотерапии посттравматического стресса / Е. С. Калмыкова, Е. А. Миско, Н. В. Тарабрина // Психологический журнал. — 2001. — Т. 22. — № 4. — С. 70–80.
3. Малкина-Пых И. Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях / И. Г. Малкина-Пых. — М.: Изд-во Эксмо, 2005. — 160 с.
4. Підчасов Є. В. Аналіз соціально-психологічних проявів ПТСР в осіб, які приймали участь у бойових діях / Є. В. Підчасов, Г. І. Ломакін. — Проблеми екстремальної та кризової психології: зб. наук. праць. — Х.: НУЦЗУ, 2011. — Вип. 10. — С. 86–98.